

Fundusz alimentacyjny

Akty prawne:

- 1) *Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (Dz.U. 2017, poz. 489 z późn. zm),
- 2) *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego* (Dz.U. 2011, Nr 73, poz. 395)

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:

a) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,

b) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 *Ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, 1948 i 2066 oraz z 2017 r. poz. 60),

c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

- jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże **nie wyższej niż 500 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do świadczeń z funduszu przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 roku życia. W przypadku utraty ważności orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności i uzyskania ponownego orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, stanowiącego kontynuację poprzedniego orzeczenia, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, jeżeli osoba złożyła wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminie 3 miesięcy od dnia ponownego wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osobą uprawnioną jest osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Bezskuteczność egzekucji - oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,

b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą;

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł**. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dochodu rodziny nie wlicza się kwot otrzymanych świadczeń z tego funduszu.

Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2017/2018 trwający od 1.10.2017 r. do 30.09.2018 r. brany jest pod uwagę dochód osiągnięty w 2016 roku (z uwzględnieniem utraty i uzyskania dochodu w roku 2016 lub po tym roku).

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy lub po tym roku, ustalając jego dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

Jeżeli mówimy o **utracie dochodu** – oznacza to utratę dochodu spowodowaną:

a) uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego,

b) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,

c) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,

d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,

e) wyrejestrowaniem pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 14a ust. 1d *Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, 1948, 1997 i 2255),

ea) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń,

f) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,

g) utratą świadczenia rodzicielskiego,

h) utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,

i) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 *Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, 1933, 2169 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60);

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny **w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy**, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny **po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy** jego dochód ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Jeżeli mówimy o **uzyskaniu dochodu** oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane:

a) zakończeniem urlopu wychowawczego,

b) uzyskaniem zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,

c) uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,

- d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
- e) rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 14a ust. 1d *Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej*,
- f) uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- g) uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego,
- h) uzyskaniem zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- i) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 *Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym*.

WAŻNE: Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy licząc od dnia utraty dochodu uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.

W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalone jest prawo do świadczenia wychowawczego, przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.

W razie utraty dochodu prawo do świadczeń z funduszu ustala się od pierwszego pełnego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

W przypadku gdy dochód rodziny powiększony o uzyskany dochód powoduje utratę prawa do świadczeń z funduszu, świadczenia nie przysługują od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby umieszczonej w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 *Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 617 i 1579).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- 1) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;
- 2) zawarła związek małżeński.

TERMINY WYPŁAT ŚWIADCZEŃ, TERMINY SKŁADANIA WNIOSKÓW

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku. Od 2018 r. będzie możliwość składania wniosków elektronicznych już w lipcu.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami **do dnia 31 sierpnia**, ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata

tego świadczenia przysługująca za miesiąc październik danego roku następuje **do dnia 31 października** tego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego na nowy okres złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia **1 września do dnia 30 września** danego roku, ustalenie prawa do tego świadczenia oraz wypłata następuje **do dnia 30 listopada** tego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego na nowy okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia **1 października do dnia 31 października** danego roku, ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje **do dnia 31 grudnia** tego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie z funduszu na nowy okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia **1 listopada do dnia 30 listopada** danego roku, ustalenie prawa do świadczenia z funduszu oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje **do dnia 31 stycznia** następnego roku.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego na nowy okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia **1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia** następnego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje **do ostatniego dnia lutego** następnego roku.

DOKUMENTY DO WNIOSKU (art. 15 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów)

Do wniosku należy dołączyć odpowiednio:

1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych dotyczące każdego członka rodziny;

2) zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego, dotyczące członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, zawierające informacje odpowiednio o:

a) formie opłacanego podatku,

b) wysokości przychodu,

c) stawce podatku,

d) wysokości opłaconego podatku

– w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;

3) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia:

a) zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji,

b) odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpis postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpis protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem,

c) orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dla osoby uprawnionej,

d) oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej,

e) informacje właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z

wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z:

- brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub

- brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą,

f) inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku.

W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Informacje przedstawione we wniosku, oświadczenia, o których mowa powyżej, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

OBOWIĄZEK INFORMOWANIA O WSZELKICH ZMIANACH

W przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny, uzyskania dochodu, wyjazdu członka rodziny poza granicę RP lub innych zmian mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, w tym na wysokość otrzymywanych świadczeń wnioskodawca jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym organu właściwego wypłacającego świadczenia rodzinne.